

Investeren in taal werkt helend en ontzorgt

Gertie Brandts - ROC Nijmegen

Bart van Helvoort – Bibliotheek Gelderland-Zuid

José Keetelaar – GGD Gelderland-Zuid

Programma

- Introductie Gezondheidsvaardigheden
- Fictieve patiënt aan het woord
- Sociale kaart Basisvaardigheden
- Wat levert doorverwijzen op?
- Wat heb je nodig om door te verwijzen?

Gezondheidszorg anno 2022

Huisartsenpraktijk De Schakel

Gezondheidsvaardigheden

Gezondheidsvaardigheden zijn de vaardigheden om informatie over gezondheid **te verkrijgen, te begrijpen, te beoordelen en te gebruiken** bij het nemen van gezondheid gerelateerde beslissingen.

- Een patiënt begrijpt de zorgverlener niet.
- Iemand neemt medicijnen verkeerd in.
- Een bezoeker kan de weg niet vinden in het ziekenhuis.
- Iemand volgt adviezen verkeerd op waardoor medisch onderzoek of een operatie niet door kan gaan.

Ruim één op de vier Nederlanders van 18 jaar en ouder heeft moeite met het begrijpen en verwerken van informatie over hun gezondheid

Basisvaardigheden

Een deel van de mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden is laaggeletterd.

2,5 miljoen mensen in Nederland van 16 jaar en ouder zijn laaggeletterd. Zij hebben moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak hebben zij daardoor ook moeite met het gebruik van een computer of een smartphone.

Bijna 20% van de mensen in Nederland boven de 12 jaar heeft moeite met apps, computers en internet.

Moeite met ..

In het dagelijks leven hebben mensen die minder gezondheidsvaardig zijn onder andere moeite met:

- medicijnen op de juiste manier innemen
- de weg vinden in het ziekenhuis
- zoeken op het internet (digitale vaardigheden)
- (uitnodigings)brieven en mails begrijpen
- folders, websites, formulieren, bijsluiters begrijpen
- gesprekken met zorgverleners voeren
- uitleg en adviezen begrijpen en in praktijk brengen

Gezondheidsvaardigheden

Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden maken meer gebruik van zorg en ervaren de kwaliteit van de zorg die ze krijgen als minder goed.

Er is een duidelijke samenhang tussen beperkte gezondheidsvaardigheden en een slechtere gezondheid.

LEVENSV ERWACHTING

Mensen met een laag inkomen en lage opleiding leven

15 jaar

minder lang in goede gezondheid

Lage opleiding

mannen met een lage opleiding leven 2

5,8 jaar
korter

vrouwen met een lage opleiding leven 2

4,3 jaar

Laag inkomen

mannen met een laag inkomen leven 2

8,2 jaar
korter

vrouwen met een laag inkomen leven 2

6,7 jaar

In Nederland leven mensen met basisonderwijs of vmbo gemiddeld 4 jaar korter en zelfs 15 jaar in minder goed ervaren gezondheid dan mensen met hbo of een universitaire opleiding.

Beperkte gezondheidsvaardigheden zorgen voor een slechtere gezondheid

- Astma en COPD, diabetes, kanker, hart- en vaatziekten en psychische problemen komen bij mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden beduidend vaker voor.
- **Diabetes** komt vaker voor onder mensen die laaggeletterd zijn: onder mannen heeft 5.2% van de laagst geletterde mannen diabetes tegenover 1,5% van de hoogst geletterde mannen. Voor vrouwen is dat verschil nog groter: respectievelijk 6% en 0,9%.
- Het **medicijngebruik** bij de laagst opgeleide groep is bijna tweemaal zo hoog als bij de hoogst opgeleide groep Nederlanders.
- Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden krijgen vaker te maken met **ernstige medicatiefouten**.

'Patiënt' aan het woord

- Welke aanknopingspunten / signalen van beperkte basisvaardigheden zijn je opgevallen?
- Wat kun je doen op het gebied van doorverwijzen?
- Wat kun je voor deze patiënt betekenen?

Sociale kaart basisvaardigheden

Cursus voor volwassenen

Je leert

Schrijven:

formulieren invullen en een brief, sollicitatiebrief of e-mail schrijven

Lezen:

een bijsluiter, ondertiteling van tv, de krant, de post of instructies op het werk, whatsapp lezen

Spelling:

lastige woorden schrijven met bijvoorbeeld, d/dt, ij/ei en t/v

Rekenen:

geldzaken, optellen, aftrekken, breuken en procenten

Computer:

werken met e-mail, sociale media, informatie zoeken op internet, teksten typen en opslaan en internetbankieren

Je doet dat

- in jouw eigen tempo
- op jouw eigen niveau
- afgestemd op wat jij wil leren
- in kleine groepen

Voor wie

een volwassene van 18 tot 67 jaar

Waar

Nijmegen:

- Lindenholt, Zellersacker 10-03
- Hazenkamp: Marterstraat 45
- Neerbosch-Oost: Symphoniestaat 204
- Meijhorst: Meijhorst 7039

Regio:

- Wijchen: Campuslaan 6
- Beuningen: Koolzaadveld 1
- Groesbeek: Ericastraat 39

Wanneer

Je kunt op ieder moment starten.

De lessen zijn overdag en/of 's avonds en een les duurt 3 uur.

Kosten

Je betaalt €45,- per cursusjaar.

Aanmelden en/of meer weten?

roc-nijmegen.nl/hederlands
024 – 890 4024
educatie@roc-nijmegen.nl

Sociale kaart Basisvaardigheden

De bibliotheek helpt je digitaal op weg

Ik heb nog geen ervaring

Ik heb al een beetje ervaring

Ik wil meer kunnen met mijn computer, tablet of telefoon

Natuurlijk zorgen we ervoor dat al onze cursussen en workshops veilig verlopen volgens de laatste richtlijnen van het RIVM.

Inloopuur

- > Digitaal Café (blz. 4)
- > Informatiepunt Digitale Overheid (blz. 5)
- > Digitale Hulplijn (blz. 6)
- > Inloopspreekuur Openbaar Vervoer (blz. 7)

Cursussen, Workshops

Basisvaardigheden

- > Klik & Tik (blz. 8)
- > Welkom Online (blz. 9)
- > Werken met de digitale overheid (blz. 10)
- > DigiVitaler (blz. 11)
- > Werken met de Android telefoon of tablet (blz. 12)
- > Werken met de Mac (blz. 13)
- > Werken met de iPad en iPhone (blz. 13)
- > Werken met Windows 10 (blz. 14)
- > Werken met Windows 11 (blz. 14)

Extra vaardigheden

- > Phishing (blz. 15)
- > Fotoalbum maken (blz. 16)
- > Op zoek naar je stamboom (blz. 16)
- > Digitale erfenis (blz. 17)
- > Online oefeningen (blz. 18)

Hulp bij de Nederlandse taal in de bibliotheek

Ik wil oefenen met de Nederlandse taal

Natuurlijk zorgen we ervoor dat al onze cursussen en workshops veilig verlopen volgens de laatste richtlijnen van het RIVM.

Start

- Ik wil Nederlands oefenen
  - In een groep
    - Ik wil hulp met
      - Spreeken
        - Kom naar het Taalcafé (blz. 5)
      - Schrijven
        - Kom naar het Taalhuis (blz. 6)
      - Lezen
        - Ik wil oefenen met
          - De krant lezen
            - Kom naar het Nieuwsuurtje blz. 4
          - Boeken lezen
            - Kom naar een leesgroep blz. 4
          - NL lezen & schrijven
            - Kom naar het Taalhuis blz. 6
    - Alleen
      - Dit doe ik met
        - De computer
          - Oefen op onze website obgz.nl/taalvaardig
        - Een boek
          - Kom naar een Taalpunt in de bibliotheek (blz. 9)
    - Samen met mijn kind
      - Meld je aan voor de Voorleesexpress (blz. 8)

BIEB

Sociale kaart Basisvaardigheden

Wat levert doorverwijzen op?

Voor zowel de patiënt als voor de zorgverlener?

Voor de zorgverlener:

- Ontlasten werkdruk
- Kwaliteit van zorg verbeteren
- Meer plezier en voldoening in het werk

Wat levert doorverwijzen op?

Van de deelnemers/cursisten:

verbetert 54% zijn/haar leesvaardigheid en ervaart 70% betere taalvaardigheden.

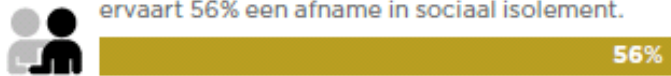
heeft 21% een betaalde baan gevonden of stap gemaakt binnen de huidige betaalde baan.

is 56% assertiever geworden.

ervaart 56% een afname in sociaal isolement.

voelt 53% zich psychisch gezonder en 39% zich fysiek gezonder.

Zelfredzaamheid

Kansengelijkheid

Bestaanszekerheid

Zelfvertrouwen

Wat heb je nodig om door te verwijzen?

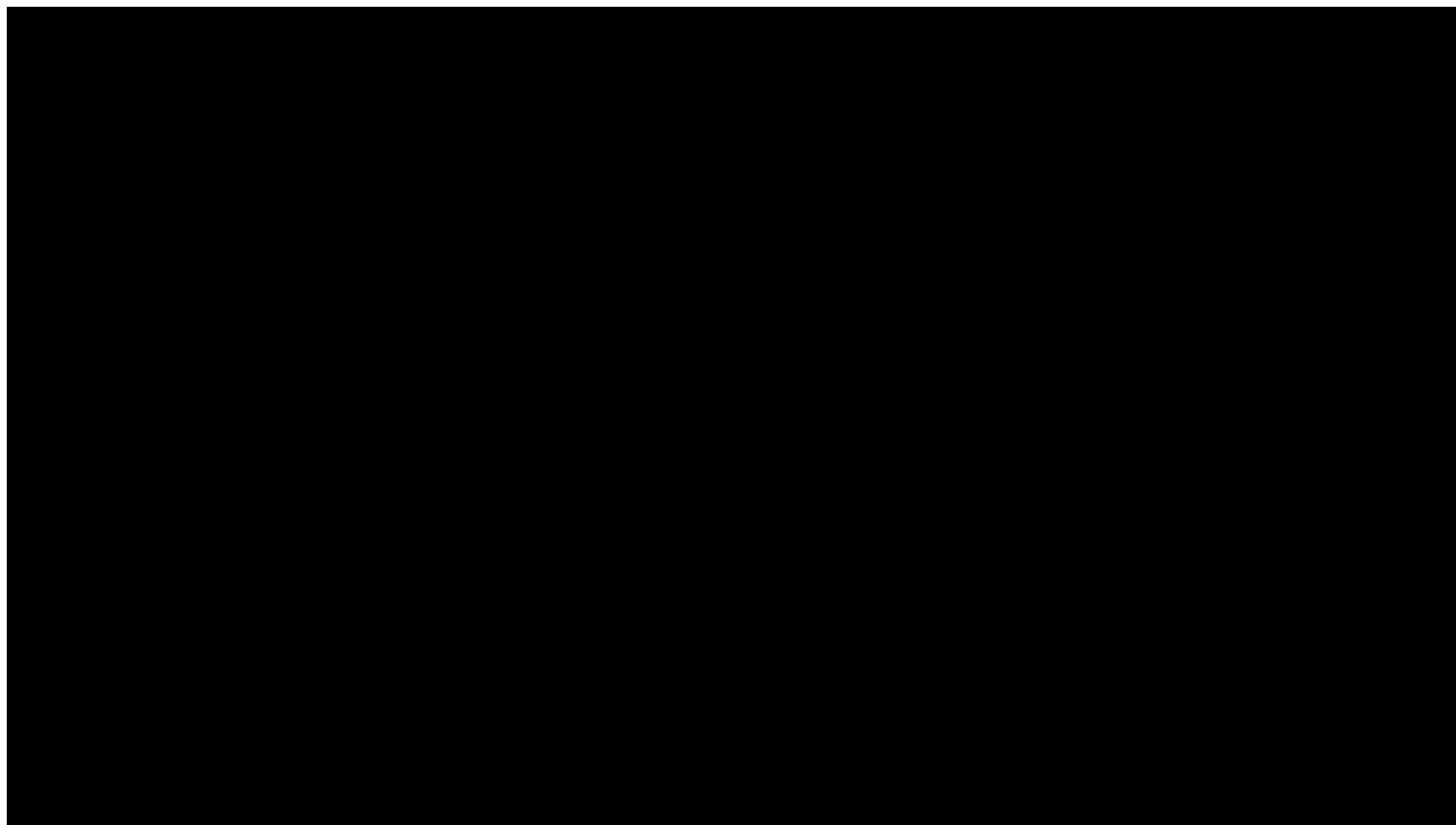

Gelderland-Zuid

Afsluiting

Contactgegevens en linkjes

Gertie Brandts - g.brandts@roc-nijmegen.nl – 06 -40960865

<https://www.roc-nijmegen.nl/werken-en-leren/voor-particulieren/nederlands-rekenen-en-digitale-vaardigheden>

Bart van Helvoort – bvhelvoort@obgz.nl - 024-3274950

<https://www.obgz.nl/activiteiten/taalvaardig.html>

<https://www.obgz.nl/activiteiten/digitaal-vaardig.html>

José Keetelaar – jkeetelaar@ggdgelderlandzuid.nl – 06 – 55294422

Disclosure belangen spreker

(Potentiële) Belangenverstrengeling

geen

Voor bijeenkomst mogelijke relevante relaties met bedrijven:

- Sponsoring of onderzoeksgeld nvt
- Honorarium of andere vergoeding nvt
- Aandeelhouder nvt
- Andere relatie, namelijk... nvt